

Collab 4 HySust CCI

Collaborative Innovation for Hybrid and Sustainability Uptake in Cultural and Creative Industries

Collab 4 HySust CCI
Zajedničke inovacije za hibridne i održive projekte
Primena u kulturnim i kreativnim industrijama

Poziv: [CREA-CULT-2022-COOP-1] — [Evropski projekti saradnje malog obima]

EU grantovi: Obrazac za prijavu (CREA CULT i CROSS): V2.0 –15.01.2022

[TRAJANJE: 36 meseci]

Izveštaj o kapitalizaciji znanja

Izveštaj o kapitalizaciji znanja

Collab
4 HySust
CCI

Co-funded by
the European Union

det
flyvende
teater

INTERCULTURA
CONSULT

mh
materahub

✱ Nova Iskra

SYN+ERGASIA
Art Platform

Collab 4HY Sust CCI	5
Pilot Projekti	6
1. Obrazovanje i osnaživanje mladih kroz umetnost	6
• Arte Urbana Collectif (Bugarska) – Filmski obrazovni online hub	6
• Ot Nota Do Cviat (Bugarska) – Muzika povezuje	7
• Amaneï (Italija) – Eolska amalgama	8
2. Angažovanje zajednice i društvena kohezija kroz kulturu	9
• Club Silencio (Italija) – In Situ “Baracca n°4”	9
• Seoski centar Markovac (Srbija) - Napušteni voćnjaci	10
• Open Farm (Grčka) – OpenArt Farm dani	11
• ACEY Evropa (Grčka) – HYDOR	12
3. Digitalne i hibridne inovacije u umetnosti	13
• Flat Line kolektiv EOOD (Bugarska) – SoAlive muzička konferencija	13
• Karakashyan & Artists (Bugarska) – Insert Coin/Player One	14
• AltreMenti Labs (Italija) – Nekonvencionalne sesije uživo	15
• Društveni centar Krov (Srbija) – Radio PoDKrovlje	16
4. Održivost i ekološka svest kroz kreativnost	17
• Limfjordsteatret (Danska) – Lagane šetnje kroz pejzaže	17
• Il Salone dei Rifiutati (Italija) – ReDo fabrika	18
• Aska i vuk (Srbija) – The Giving Tree Table projekat	19
5. Dostupnost i inkluzivnost u kulturi	20
• Street Art Belgrade (Srbija) – Umetnost u prolazu	20
Vrednost Collab4HYSustCCI: Svedočanstva iz naših pilot projekata	21
Zaključak i preporuke	24

Collab 4HY Sust CCI

Collab4HYSustCCI je ambiciozan projekat finansiran od strane programa Kreativna Evropa, koji koordiniše Materahub (Italija), u partnerstvu sa Intercultura Consult (Bugarska), Nova Iskra (Srbija), Syn+ Ergasia (Grčka) i The Flying Theatre (Danska), a koji otelotvoruje kolektivnu viziju: osnaživanje evropskih kulturnih i kreativnih organizacija kroz priliku da napreduju na održiv, inkluzivan i inovativan način.

Tokom proteklih 16 meseci, ova inicijativa je bila pokretačka snaga za međusektorsku saradnju, razmenu znanja i izgradnju kapaciteta u okviru raznovrsnog kulturnog i kreativnog sistema. Projekat je povezao 15 pažljivo odabranih kulturnih i kreativnih organizacija jugoistočne Evrope, pružajući im neophodnu finansijsku podršku za sprovođenje pionirskih pilot projekata. Dodatna podrška je bila kroz strukturirana mentorstva i kroz pet posvećenih sesija za razmenu znanja, koje su omogućile učesnicima da razmenjuju ideje, dele najbolje prakse i istražuju inovativne pristupe kako bi podstakli promene u svojim oblastima.

Navigiranjem ovom bogatom razmenom između različitih evropskih regiona i organizacija sa različitim potrebama, Collab4HY Sust CCI aktivno gradi praktičniji i međusobno povezani kreativni ekosistem. To postižemo kroz saradnju, kontinuirano učenje i razmenu iskustava i znanja. Cilj je da se osnaživanjem kreativaca i kulturnih lidera dođe do kreiranja značajnog i održivog doprinosa i u lokalnim zajednicama i u evropskom kulturnom ekosistemu.

Pored podsticanja unutrašnjeg rasta, Collab4HYSust CCI pruža plodno tle za kulturne i kreativne industrije da zauzmu aktivnu ulogu u doprinosu evropskom zelenom planu. Omogućava im da usvoje ekološke prakse i da blisko sarađuju sa svojom publikom, kako bi se razvijale održive zajednice. Negujući saradnju među svim zainteresovanim stranama, Collab4HYSust CCI teži da stvori održiviji i pravedniji kulturni pejzaž širom Evrope.

Svaki od pilot projekata predstavlja jedinstven i kreativan odgovor na savremene društvene, ekološke i umetničke izazove, dajući primer da kultura može delovati kao katalizator za duboke promene. Njihove inicijative obuhvataju više disciplina, od najsavremenijih digitalnih inovacija i značajnog angažovanja zajednice do ekološke održivosti i umetnosti koja je inkluzivnija, lakše dostupna i otvorena za sve.

Pilot Projekti

U nastavku je lista pilot projekata koji su finansirani i podržani, a koji ilustruju izuzetnu raznolikost i uticaj kulturnih inovacija širom regiona Jugoistočne Evrope, grupisanih po tematskim oblastima.

1. Obrazovanje i osnaživanje mladih kroz umetnost

U ovoj oblasti fokus je na projekte koji koriste umetničke discipline kako bi obrazovali, angažovali i osnažili mlade ljude, negujući nove veštine i kulturno razumevanje.

- **Arte Urbana Collectif (Bugarska) – Filmski obrazovni online hub**

Ova inicijativa koju vodi **Arte Urbana Collectif** (<https://arteurbanacollectif.com/en/>), predstavlja svetionik inkluzivnosti i učenja u okvir Collab4HY Sustain CCI ekosistema. Projekat je prvenstveno posvećen osnaživanju društveno osetljivih zajednica i negovanju veština 21. veka kroz transformativnu moć filmskog obrazovanja. Kroz organizaciju

projekcija, diskusija i radionica, uživo i onlajn, inicijativa omogućava za učenicima i nastavnicima, uključujući i one u udaljenim područjima, da se upoznaju sa filmskim stvaraocima i njihovim filmovima koji podstiču na razmišljanje. Glavni cilj je inspiracija, obrazovanje i izgradnja konekcija kroz film,

Što kulminira godišnjim festivalom koji slavi ova zajednička iskustva. Kroz ovaj pristup premošćuje se jaz između urbanih i udaljenih i ruralnih zajednica i stvara se jednak pristup visokokvalitetnom kulturnom i obrazovnom sadržaju. Takođe, pruža učenicima i nastavnicima jedinstvene mogućnosti za direktnu interakciju sa stvaraocima, podstičući dublje razumevanje i trajnu inspiraciju. Izvanredna kombinacija događaja uživo sa onima onlajn postavlja čvrst temelj za održivi i inkluzivni model kulturnog obrazovanja, kao i obuke kreativnih veština kombinovanjem radionica sa projekcijama i diskusijama o filmovima.

- **Ot Nota Do Cviat (Bugarska) – Music Connects**

Ot Nota Do Cviat (<https://www.facebook.com/otnotadocviat>), organizacija iz grada Šuman u Bugarskoj, donosi inicijativu punu života pod nazivom **Muzika povezuje** u Collab4HY Sustain CCI ekosistem. Cilj projekta je da dopre do mladih ljudi i poveže ih kroz univerzalni jezik muzike, osnažujući ih da se izraze, usavrše svoje komunikacione veštine i prodube svoje razumevanje kulture. Kroz kreiranje dinamičnog prostora gde učesnici mogu da sarađuju sa međunarodnim mentorima i vršnjacima, „Music Connects“ teži da neguje kreativnost i inkluzivnost, gradeći snažan osećaj zajedništva. Projekat aktivno vodi mlade učesnike u stvaranju originalne muzike, poboljšanju njihovih jezičkih veština i negovanju ličnog rasta kroz saradnju i učenje. Radionice su dovele do toga da učesnici komponuju originalne pesme i značajno poboljšaju svoje komunikacione i jezičke sposobnosti.

- **Amaneï (Italija) – Eolska amalgama**

Amaneï (<https://www.amanei.com>) predstavlja **Eolsku amalgamu**. U svojoj srži, projekat nudi jedinstvenu priliku za adolescente (15-17 godina) u Eolskom arhipelagu da uče kroz „spajanje“ naučne i umetničke metodologije. Aktivno podstiče posmatranje, iskustveno učenje i interdisciplinarno razmišljanje za mlađe generacije kroz tematske radionice i interaktivnim sadržajem. Program savršeno integriše teorijske naučne studije sa praktičnim umetničkim praksama, jasno demonstrirajući prednosti spajanja istraživanja i kreativne produkcije. Ovaj alternativni i komplementarni obrazovni pristup naglašava „učenje kroz rad“ i negovanje međugeneracijskih veza, senzibilizujući buduće generacije za održive i inovativne pristupe. Ključni rezultat je razvoj održivih modela za zajedničko angažovanje, direktno rešavanje klimatskih izazova, politika zaštite životne sredine i međukulturnih inicijativa unutar krhkog eolskog ekosistema.

2. Angažovanje zajednice i društvena kohezija kroz kulturu

Ova oblast obuhvata projekte koji kroz kulturne i umetničke prakse osnažuju identitet zajednice, rešavaju društvene izazove i podstiču lokalno angažovanja.

- **Club Silencio (Italija) – In Situ “Baracca n°4”**

Club Silencio (Italija) predstavlja **In Situ “Baracca n°4”**. U svojoj srži, projekat koristi umetnost kao moćno sredstvo za ujedinjenje mladih u torinskom okrugu Aurora, uključujući ih u procesu saradnje koji unapređuje i urbani i društveni kontekst, dok istovremeno stvara delo koje istinski predstavlja to područje. Snažan, istinski primer transformacije vođene kulturom pojavio se tokom prezentacije *Aurora Sogna*, umetničke rezidencije koju je kurirao Club Silencio (<https://clubsilencio.it/>) u torinskom okrugu Aurora. Umesto da jednostavno dovede poznate umetnike da kreira radove specifične za lokaciju, projekat je aktivno uključio mlade talente iz Torina.

Kroz participativne umetničke akcije, projekat je negovao inkluzivnost, ojačao društvene veze i vratio stanovnicima osećaj pripadnosti na teritoriji gde žive. Od istraživačkih šetnji kroz okrug do zajedničkog kreiranja instalacija, od fotografskih izložbi do dokumentarnog filma koji je zabeležio celokupno putovanje, rezidencija je ostavila vidljiv, trajan trag. *Site-specific* izložba u komšiluku **Aurora Sogna** koja je predstavila radove 15 mladih učesnika, pokazala

je kako kultura, kada je istinski kolaborativna, može oblikovati mnogo povezanije, održivije i kreativnije gradove.

- **Seoski kulturni centar Markovac (Srbija) - Napušteni voćnjaci**

Inicijativa je bila posvećena oživljavanju zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, sa ciljem ne samo da mu vrati izgubljenu vrednost, već i da ga transformiše u živo središte kulturnih i društvenih događaja u zajednici. Glavni cilj je bio stvaranje prostora gde najmlađe generacije mogu da uče o ključnom značaju i efikasnim metodama očuvanja prirodnog i kulturnog nasleđa.

Seoski kulturni centar Markovac (<https://skcmarkovac.rs>) pored svog posvećenog rada u okviru lokalne zajednice sela Markovac kroz ovaj projekat je uspešno organizovao i edukativnu umetničku rezidenciju. Ova rezidencija je okupila pet mladih umetnika iz različitih regiona Srbije, koji su ponudili svoja kreativna tumačenja i odgovore na centralne teme projekta. Inicijativa je značajno povećala vrednost i vidljivost njihovog rada, što je naišlo na pozitivan odziv kako u lokalnoj zajednici, tako i na širem nivou.

- **Open Farm (Grčka) – OpenArt Farm dani**

Među inovativnim projektima nastalim u okviru Collab4HY Sust CCI, svakako se ističe **Open Farm** (<https://openfarm.gr/en/>) sa svojom inicijativom: **Primena umetnosti u poljoprivredi – OpenArt Farm dani**. Ovaj projekat je suštinski posvećen stvaranju vitalne veze između ruralnih i urbanih zajednica. Kroz pažljivo organizovane aktivnosti širom Grčke, Open Farm je razvila široku mrežu farmi, škola, lokalnih zajednica i velikih kompanija, koje su se pridružile i podržale njihove aktivnosti. Njihova ambicija je da stvore trajne veze među raznovrsnom publikom organizujući održive, festivalske događaje koji promovišu suštinsku vezu između urbanog i ruralnog/poljoprivrednog života.

- ACEY Evropa (Grčka) – HYDOR

ACEY Evropa – Zajednica umetnosti i kulture (Grčka)

(<https://www.aceyeurope.eu>)

predstavlja **HYDOR**. Ovaj projekat koji se bavi zajednicom vrti se oko osnovnog koncepta vode, ne samo kao prirodnog resursa, već kao sredstva koje povezuje ljude, materijala koji oblikuje istoriju i kulturu i vitalnog elementa koji podržava blagostanje u lokalnoj zajednici.

Kroz projekat „HYDOR“, ACEY Evropa organizuje seminare za podizanje svesti, zanimljive razgovore o umetnosti i korisne onlajn konferencijske sesije lokalnim zajednicama ostrva Kitnos, što kulminira serijom podkasta pod nazivom „ACEY Europe Podcasts“.

3. Digitalne i hibridne inovacije u umetnosti

Ova tema obuhvata projekte koji istražuju nove tehnologije i hibridne formate kako bi proširili opseg, nivo angažovanosti i samo umetničko izražavanje.

- **Flat Line kolektiv EOOD (Bugarska) – SoAlive muzička konferencija**

U zanimljivom prostoru kulturnih inovacija, muzička konferencija SoAlive, koju predvodi **Flat Line kolektiv EOOD** (<https://flatline-collective.com>), pojavljuje se kao specifični prostor fuzije muzike, tehnologije i inkluzivnosti. Ovaj pilot projekat u okviru Collab4HY Sustain-a fokusiran je na izgradnju platforme gde umetnici, stručnjaci iz industrije i publika mogu da se povezuju, stvaraju i razvijaju. Kroz pažljivo kreiranu mešavinu ličnih i digitalnih iskustava, SoAlive je posvećen pojačavanju kulturne raznolikosti, zalaganju za zelene inicijative i inovativne pristupe u angažovanju publike. Njegov hibridni festivalski model prevazilazi geografske granice, podstičući interakciju u realnom vremenu između virtuelnih i fizičkih posetilaca i povezujući zajednicu raznovrsnih umetnika, pokazujući da muzika ne poznaje granice kada je u sprezi sa naprednom tehnologijom.

- **Karakashyan & Artists (Bugarska) – Insert Coin/Player One**

INSERT COIN / PLAYER ONE predstavlja istinsko istraživanje preseka identiteta, empatije i etike unutar digitalnog sveta sa primesama gejmfikacije. U svojoj srži, ovaj projekat koristi ples i pozorište da bi istražio na koji način onlajn ličnosti utiču na komunikaciju i ponašanje u stvarnom životu. Smelo briše granicu između gledalaca i učesnika, i nude publici interaktivno iskustvo koje odražava složenosti i kontradikcije svojstvene našem digitalnom dobu. Besprekornim kombinovanjem plesa, video igre i storytellinga, Karakashyan & Artists (<https://studiokarakashyan.com/>) stvaraju vitalni prostor za razmišljanje o tome kako tehnologija fundamentalno utiče na aspekte onoga što nas zapravo čini ljudima. Projekat se uspešno prilagođava hibridnim formatima, kroz integraciju performansa sa najsavremenijim tehnologijama poput snimanja pokreta, i kroz aktivno uključanje publike u samo pripovedanje. Procesi saradnje sa dizajnerima igara i studijima digitalne umetnosti proširili su kreativni obim projekta, prevodeći postojeći pozorišni i plesni rad u hibridni model koji je ostavio utisak ne samo kod publike na licu mesta već i one u digitalnoj sferi.

- **AltreMenti Labs (Italija) – Nekonvencionalne sesije uživo**

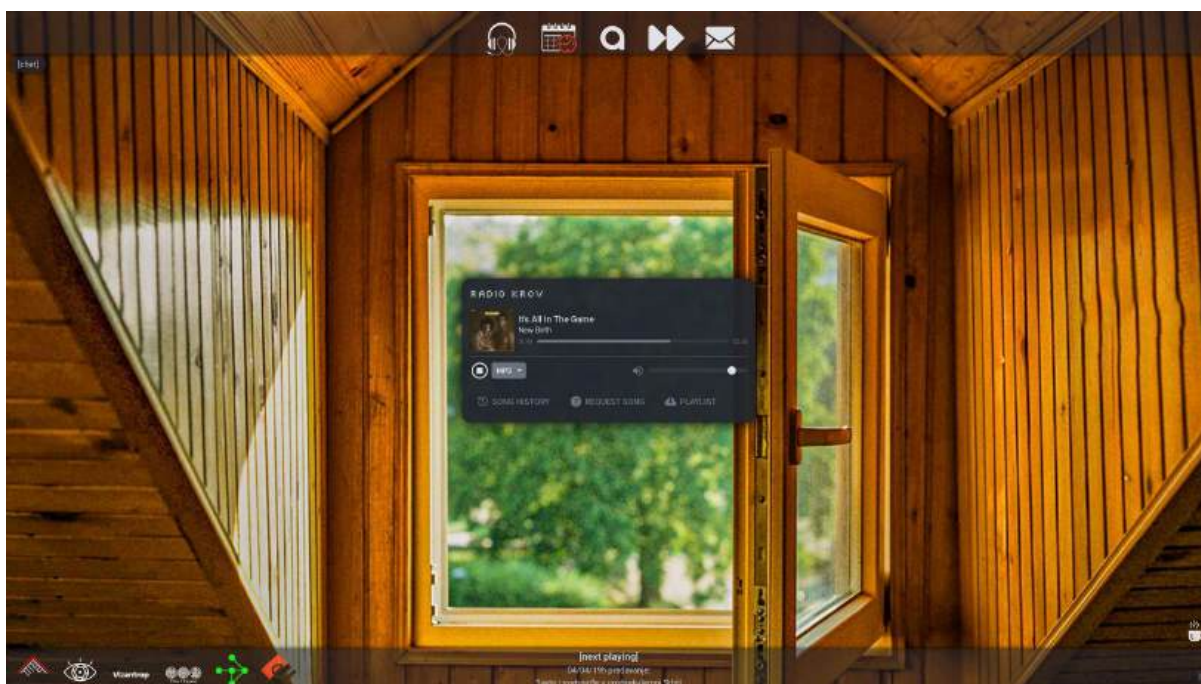
Srž projekta **Male priče uživo** leži u transformaciji javnih mesta od istorijskog značaja u živopisne, impresivne scene za izvođenje žive muzike. Projekat je osmišljen da poveže prošlost sa savremenom kulturom, stvarajući jedinstvena, intimna iskustva gde se muzika i istorijska okruženja prepliću. Cilj je da se udahne novi život nedovoljno korišćenim kulturnim prostorima, čineći ih pristupačnim i zanimljivim za raznovrsnu publiku, a istovremeno pružajući značajnu platformu za umetničke talente u nastajanju. Kroz fokus na *site-specific* nastupe, projekat neguje dublju vezu između zajednica, umetnika i njihovog zajedničkog kulturnog nasleđa, slaveći i istoriju lokacije i inovacije moderne muzike. Više informacija o AltreMenti Labs: <https://altrementilabs.it/>

● Društveni centar Krov (Srbija) – Radio PoDKrovlje

U okviru inovativnog portfolija projekata koje podržava Collab4HY Sustain CCI, Društveni centar Krov (Srbija) (<https://www.facebook.com/cc.krov/>) predstavlja **Radio PoDKrovlje**. U srži ovog pilot projekta je pokretanje onlajn radio stanice, osmišljene da direktno odgovori na potrebe publike van Beograda, koja nije u mogućnosti da lično prisustvuje programima Krova. Radio PoDKrovlje predstavlja raznovrstan regionalni interdisciplinarni sadržaj, uključujući i radio umetnost, sound art projekte ali i kreira angažovane participativne programe, emisije orijentisane na mlade i nastupe uživo.

Društveni centar Krov je posebno ponosan na negovanje značajne saradnje i zajedničke produkcije muzike, audio sadržaja i radio emisija sa drugim radio stanicama i nezavisnim kulturnim centrima širom regiona. Ovaj specifični duh saradnje je ključan za njihovu misiju. U ovu kategoriju grupisani su projekti koji se služe kreativnim aktivnostima u procesu rešavanja ekoloških problema, promociju održivih praksi ili podizanje svesti o ekološkim izazovima.

4. Održivost i ekološka svest kroz kreativnost

- **Limfjordsteatret (Danska) – Lagane šetnje kroz pejzaže**

Lagane šetnje kroz pejzaže

Limfjordsteatret-a veoma je specifičan pilot projekat u okviru Collab4HYSustain CCI inicijative

(<https://limfjordsteatret.dk>).

Poduhvat na divan način spaja decu sa prirodom i umetnošću,

produbljujući njihovu povezanost sa jedinstvenim okruženjem Limfjordena. Kroz pripovedanje, praktično kreativno istraživanje i angažovano ekološko obrazovanje, projekat osnažuje mlade ljude da istinski razumeju i slave svoju okolinu. U pitanju je bogato, inkluzivno iskustvo učenja koje savršeno spaja održivost sa dubokim kulturnim angažovanjem. Projekat uspostavlja poverenje dece, vodeći ih na jedinstveno

putovanje koje prepliće umetnost, prirodu i bezgraničnu radoznalost, pretvarajući šetnje duž fjorda u trenutke zanimljivih otkrića.

- **Il Salone dei Rifiutati (Italija) – ReDo Fabrika**

ReDo Fabrika je kreativna praksa osmišljena da predstavi održivost kroz igru, gde sama igra postaje validna metoda učenja kroz rad sa otpadnim materijalima. Primarni cilj je kreiranje kompleta za igru i edukaciju koji su sastavljeni od recikliranih materijala, koristeći alate inspirisane umetničkim praksama i pružaju priliku za „razmišljanje rukama“ i oblikovanje održivijeg sveta. ReDo ima za cilj da uspostavi vitalnu mrežu koja povezuje kompanije koje doniraju otpad, Muzej MOON koji ga transformiše u materijale za igru, edukaciju i obuku za škole i druge inicijative koje mogu da same primenjuju i organizuju ovakve radionice. Krajnji cilj je testiranje potencijala ovog jedinstvenog pristupa u različitim oblastima i njegova sistematizacija i uspostavljanje kao dugoročne usluge koju nudi kooperativa. Više informacija o kooperativi Il Salone dei Rifiutati: <https://www.ilsalonedeirifiutati.it/en>

- **Aska i vuk (Srbija) – The Giving Tree table projekat**

Inicijativa **Aska i vuk** ([instagram.com/aska.and.the.wolf](https://www.instagram.com/aska.and.the.wolf)) se ističu svojim snažnim

konceptom: **The Giving Tree Table**.

U svojoj srži ovaj projekat iskazuje snažan protest protiv nezakonite i prekomerne seče šuma u Srbiji, osmišljen da pokrene pozitivne promene kroz umetnost. Projekat transformiše i prenamenjuje ilegalno posečena stabla u upečatljive komade nameštaja.

Masivni panj od četiri tone iz šume koja više ne postoji zbog ekonomskih pritisaka postao je centralna "figura" projekta.

Ovaj moćni simbol se transformiše u **The Giving Tree Table** kroz saradnju sa lokalnim dizajnerima, umetnicima, inženjerima, zanatlijama i zaštitnicima životne sredine.

Njihova posvećenost i specifična

vizija su prepoznati i ovenčani važnim priznanjem. Aska i vuk sa svojim **The Giving Tree Table** projektom nagrađeni su **ZLATNIM KLJUČEM** na **Beogradskom sajmu nameštaja 2024. godine**, na jednom od najprestižnijih događaja tog tipa u Jugoistočnoj Evropi. Ova vredna nagrada, dodeljena je u kategoriji **Inovativni sajamski nastup i podizanje svesti o ekološkim izazovima** i predstavlja sve ono za šta se zalažu: inovaciju i nepokolebljivu posvećenost ekološkoj odgovornosti, kako u dizajnu tako i u potrošnji.

5. Dostupnost i inkluzivnost u kulturi

Ova oblast obuhvata projekte posvećene tome da se kulturna iskustva učine pristupačnijim raznovrsnoj publici, posebno onima sa posebnim potrebama.

- **Street Art Belgrade (Srbija) – Umetnost u prolazu**

Projekat se bavio stvaranjem pristupačnih **3D modela** koji omogućavaju slepim i slabovidim osobama da ostvare smisleni kontakt sa umetnošću. Pažljivim integrisanjem Brajevog pisma i elastičnih materijala, stvaraju se taktilni modeli koji pomažu da se efikasno premoste nedostaci u pristupačnosti.

Ovakav pristup omogućava muzejima, galerijama i kulturnim institucijama da se obrate široj i raznolikoj publici. Projekat je veoma u skladu sa uverenjem Street Art Belgrade kolektiva da svi treba da imaju jednake mogućnosti da iskuse i povežu se sa umetnošću i kulturom, bez obzira na fizička ograničenja.

Street Art Belgrade tim (<https://streetartbelgrade.com/en/home/>) je posebno ponosan na to što su kroz projekat uspeali da razviju ekonomski isplativ, jednostavan ali sveobuhvatni 3D model koji besprekorno kombinuje Brajevo pismo sa fleksibilnim teksturama. Ova inovacija im je omogućila da proizvedu pristupačnije modele bez umanjivanja kvaliteta iskustva umetnosti, omogućavajući institucijama da ih lakše primene, a slabovidim korisnicima da ih u potpunosti dožive.

Vrednost Collab4HYSustCCI: Svedočanstva iz naših pilot projekata

Program Collab4HYSust CCI poslužio je kao ključni katalizator za 15 pilot projekata, pružajući im ne samo neophodno finansiranje, već i neprocenjivo mentorstvo, mogućnosti umrežavanja i platformu za značajnu razmenu znanja. Uvidi koje su organizacije učesnice podelile, naglašavaju transformativni uticaj ovog zajedničkog poduhvata na njihov rast, održivost i sposobnost da se nose sa savremenim izazovima u domenu kulturne i kreativne industrije.

Evo šta su naši pilot projekti smatrali najvrednijim u vezi sa svojim iskustvom na projektu Collab4HYSust CCI:

- **Arte Urbana Collectif (Bugarska) – Filmski obrazovni online hub:** Tim organizacije Arte Urbana Collectif istakao je da je njihovo iskustvo sa projektom bilo „neverovatno obogaćujuće“, i da je doprinelo da se još više posvete proširenju svog održivog i inkluzivnog modela kulturnog obrazovanja. Podrška projekta im je omogućila da efikasno premoste jaz između urbanih i udaljenih zajednica, obezbeđujući jednak pristup visokokvalitetnom kulturnom i obrazovnom sadržaju.
- **Flat Line kolektiv EOOD (Bugarska) – SoAlive muzička konferencija:** Organizacija smatra da je podrška programa bila ključna za uspešnu implementaciju njihovog hibridnog festivalskog modela, što im je omogućilo da prevaziđu geografske granice i dopru do publike u preko 40 zemalja. Collab4HYSust CCI je pojačao njihovu sposobnost da ojačaju svoju zajednicu različitih umetnika, dokazujući da digitalna tehnologija, podržana u takvim inicijativama, omogućava muzici da prevaziđe sve granice.
- **Karakashyan & Artists (Bugarska) – Insert Coin/Player One:** Za kreativnu plesnu kompaniju, najvredniji doprinos Collab4HYSust CCI bila je podrška u procesu prilagođavanju njihove vizije u istraživanju novih formata, one koji integrišu performanse sa najsavremenijim hibridnim tehnologijama. Saradnja sa dizajnerima igara i studijima digitalne umetnosti, koji je projekat podsticao, značajno je proširio njihov kreativni domet, omogućavajući im da svoj rad pretoče u hibridni model za širu publiku, koristeći i veštačku inteligenciju i tehnologiju video igara.
- **Ot Nota Do Cviat (Bugarska) - Music Connects:** Organizacija Ot Nota Do Cviat je naglasila da je njihovo iskustvo bilo „veoma dragoceno“. Program im je pružio neophodan podsticaj za postizanje snažnih rezultata kroz njihove radionice, omogućavajući učesnicima da komponuju originalne pesme i značajno unaprede svoje sposobnosti razumevanja poslovnih modela, a istovremeno je privukao nove studente u svoj muzički program. Oni posebno savetuju sličnim organizacijama da

daju prioritet izgradnji jakih, obostrano korisnih saradnji, što je bio ključni aspekt koji je negovao Collab4HY Sust CCI.

- **Limfjordsteatret (Danska) – Lagane šetnje kroz pejzaže:** Umetnik, koji je kroz projekat sarađivao sa pozorištem, istakao je važnost kreiranja poverenja između dece i odraslih, dok su zajedno mogli da iskuse jedinstvena putovanja koja su na specifičan način preplitala umetnost, prirodu i bezgraničnu radoznalost. Ovo iskustvo je dokazalo važnost usporavanja i prihvatanja prirodnog sveta kao sastavnog dela kulturnog obrazovanja, pristupa koji je u skladu sa Collab4HYSust CCI težnjom ka održivom i kulturno angažovanom učenju.
- **Amaneï (Italija) – Eolska amalgama:** Za Amaneï, najvredniji doprinos projekta bila je „ključna podrška kroz mikro-grantove“, koja je obezbedila početne, vitalne korake ka realizaciji njihovog pilot projekta. Štaviše, program mentorstva je olakšao deljenje rezultata njihovog procesa unutar proširene mreže potencijalnih evropskih partnerskih institucija, pomažući im da se direktno povežu sa mladima i prensu im znanje za rešavanje klimatskih izazova.
- **Club Silencio (Italija) - In Situ "Baracca n°4":** Club Silencio smatra da je najvredniji aspekt projekta „neprocenjiva prilika za izgradnju snažne mreže podrške i saradnje sa drugim kreativnim organizacijama“, što je proizvelo unošenje novih perspektiva u projekat. Takođe su istakli vredosti u profesionalnom i ličnom razvoju koje su proizašle iz rada sa njihovim mentorom, naglašavajući važnost umrežavanja i deljenja resursa u okviru takvih programa.
- **Il Salone dei Rifiutati (Italija) - ReDo fabrika:** prema mišljenju Il Salone dei Rifiutati, najvredniji aspekt projekta Collab4HYSust CCI bila je njegova „organska skalabilnost“. Program je predstavljao izazov za zajedničko osmišljavanje dugoročne strategije, pomerajući fokus sa pojedinačnih projekata ka planiranju održivog poslovnog modela. Pored toga, pružio je neprocenjivu priliku za umrežavanje na evropskom nivou i proširenje znanja o najboljim praksama.
- **Aska i vuk (Srbija) - The Giving Tree Table:** tim je istakao da je projekat podržao njihovu snažnu borbu protiv ilegalne deforestacije kroz umetnost. Jedinstvena vizija i posvećenost projekta, potkrepljene inicijativom, dobile su značajna priznanja, uključujući nagradu ZLATNI KLJUČ, koja je proslavila njihovu inovativnost i nepokolebljivu posvećenost ekološkoj odgovornosti. Ova potvrda je pojačala njihov multidisciplinarni pristup ka negovanju nove generacije hibridnih zanatlija.
- **Seoski kulturni centar Markovac (Srbija) - Abandoned Orchards:** Seoski kulturni centar Markovac veruje da je najvredniji ishod ovog malog pilot projekta, u okviru programa Collab4HY Sustain CCI, njegova sposobnost da „skrene pažnju, kako lokalno tako i unutar šire zajednice, na duboki značaj prirodnog i kulturnog nasleđa ruralnih područja“. Uspešno je pokrenuo istraživanje mogućnosti za očuvanje i

efikasno korišćenje ovog ogromnog potencijala, ističući neprocenjive mogućnosti koje nude inicijative poput Collab4HYSust CCI.

- **Street Art Belgrade (Srbija) - Umetnost u prolazu:** tim Street Art Belgrade je istakao da im je Collab4HY Sustain CCI omogućio „neprocenjiv uvid i veze unutar kulturnog sektora“, jasno osvetljavajući najbolje puteve za skaliranje njihove produkcije i distribucije. Pažljivo osmišljen proces mentorstva i uparivanja, koji je uključivao sveže spoljne perspektive, pokazao se kao izuzetno dragocen za podsticanje novih ideja i inovativnih rešenja. Program je duboko transformisao njihov pristup organizaciji i način razmišljanja, inspirišući ih na stalnu posvećenost inovacijama.
- **Društveni centar Krov (Srbija) - Radio PoDKrovlje:** za tim Društvenog centra Krov, najvredniji doprinos projekta Collab4HY Sustain CCI bio je „ključna perspektiva i posvećeno vreme koje je pružio za fokusiranje na razvoj njihove inicijative“. „Odlična mentorska prilika“ sa Nikolasom takođe je opisana kao zaista inspirativna. Oni se zalažu za negovanje i proširenje kulturnih razmena u regionu, cilj koji direktno podržava Collab4HY Sust CCI.
- **Openfarm (Grčka) - OpenArt Farm dani:** Učešće Openfarm-a u Collab4HY Sust-u pokazalo se kao „moćan katalizator“. Dalo im je podsticaj za formalno eksperimentisanje sa umetnošću kao novom dimenzijom izgradnje zajednice. To im je omogućilo da stvore jedinstvene prilike čak da se čak i oni najmanje aktivni pojedinci uključe i uživaju u selu, negujući autentične veze sa poljoprivrednicima i seoskim životom.
- **ACEY Evropa (Grčka) - HYDOR:** ACEY Evropa je najponosniji na svoj izuzetan razvoj mreže koji je projekat podstakao. Napomenuli su da je rezilijentnost razvijena unutar njihove radne grupe kroz ovaj projekat značajno uticala na njihove uslove rada i doprinela „neočekivanom međunarodnom širenju njihove mreže“.
- **AltreMenti Labs (Italija) - Nekonvencionalne sesije uživo (Male priče uživo):** Jedno od najvećih dostignuća za AltreMenti Labs bilo je „snažno i značajno učešće javnosti“ uprkos intimnim razmerama događaja, uz produkciju visokokvalitetnog digitalnog sadržaja koji je pojačao njihov uticaj na desetine hiljada ljudi na mreži. Inicijativa je takođe razvila besplatne audio/video snimke za četiri nova projekta, koristeći ga kao moćno sredstvo promocije, sve zahvaljujući mogućnostima koje je pružio Collab4HY Sust CCI.

Zaključci i preporuke

Iskustva i saradnje nastale tokom Collab4HYSust CCI nastaviće da traju, značajno jačajući evropski kulturni i kreativni ekosistem. Inicijativa je nedvosmisleno pokazala moć kulturnih i kreativnih industrija da pokrenu društveni uticaj i da se nose sa savremenim izazovima – vizija koju su partneri na projektu u potpunosti prihvatili tokom ovog putovanja. Sa fokusom na ono što dolazi, verujemo u vrednost jačanja povezanosti, negovanju vitalnih međusektorskih partnerstava i podršku inovacija u kulturnim i kreativnim industrijama. Lekcije naučene iz ove inicijative služe nam kao snažna osnova za buduće projekte, garantujući da će podrška kreativnim preduzetnicima i kulturnim organizacijama nastaviti da se razvija i raste. Uticaj i uvidi Collab4HYSust tCCI već su stekli značajno priznanje širom Evrope. Projekat je predstavljen na Creative Skills Week 2024. godine. Nedavno, u martu 2025. godine, projekat je zauzeo centralno mesto na CrossCon-u, velikoj evropskoj konferenciji posvećenoj međusektorskim inovacijama na Subtopiji, u Švedskoj. Štaviše, ovog juna, dostignuća projekta predstavljena su na konferenciji BEYOND 2025: Being Many u Torinu, koju su organizovali Culture Action Europe, Fondazione Fitzcarraldo i Club Silencio – što je dokaz uspeha jednog od inkubiranih pilot projekata. U jesen 2025. godine, projekat će biti predstavljen na Creative Skills Week 2025. godine u okviru tematske celine - Međusektorske inovacije.

Na osnovu transformativnih iskustava u okviru programa Collab4HySust CCI i neprocenjivih povratnih informacija od naših pilot projekata, snažno preporučujemo podsticanje održivih i uticajnih kulturnih i kreativnih inovacija širom Evrope kroz nekoliko ključnih pristupa. Neophodno je nastaviti ulaganje u decentralizovane, fleksibilne modele inkubacije inovacija koji su posebno prilagođeni različitim potrebama kulturnih i kreativnih aktera. Štaviše, jačanje saradnje među mentorima u okviru takvih programa može značajno produbiti dubinu transnacionalnog učenja i olakšati efikasniji prenos znanja. Da bi se osnažile organizacije, posebno one u regionima sa manje inovacija ili udaljenim područjima, ključno je razviti praktične alate i jasne standarde koji će im pomoći da se sa većim samopouzdanjem snalaze u složenim inovativnim procesima. Pored toga, održavanje i aktivno širenje uspostavljenih praksi ključno je da se obezbede dugoročna rezilijentnost i održive saradnje unutar sektora, posebno u regionima Evropske unije gde su inovacije u kulturnim i kreativnim sektorima manje izražene. Projekat Collab4HySust CCI jasno pokazuje da čak i inovacije malog obima u sektoru kulturnih i kreativnih sektora imaju jak potencijal da dovedu do dugoročne transformacije, čime se osvežavaju poslovne strategije, povezuju talenti, podstiče otpornost i promoviše održivost u evropskim kreativnim ekosistemima.

Collab
4 HySust
CCI

deuscci.eu/collab-4-hysust/

Co-funded by
the European Union

INTERCULTURA
CONSULT

mh
materahub

Nova Iskra

SYN+ERGASIA
Art Platform